

Джерела та література

1. Akimoto D. Japan's international peace operations in South Sudan. Peacekeeping and civilian protection dilemmas. *Accord*. AJCR 17/2. February, 2017. URL: <https://www.accord.org.za/ajcr-issues/japans-international-peace-operations-south-sudan/>
2. Bartlett D. Japan Resets Its Role in Europe in the Wake of Ukraine War. *The Diplomat*. March 28, 2022. URL: <https://thediplomat.com/2022/03/japan-resets-its-role-in-europe-in-the-wake-of-ukraine-war/>
3. Jordaan E. The Concept of a Middle Power in International Relations: Distinguishing between Emerging and Traditional Middle Powers. Research Collection School of Social Sciences. *Politikon: South African Journal of Political Studies*. 2003. 30(1). PP. 165–181. URL: https://ink.library.smu.edu.sg/cgi/viewcontent.cgi?article=1393&context=soass_research
4. Ryall J. Ukraine conflict: Japan stiffens resolve on Russia, but it comes with a price. *DW*. March 02, 2022. URL: <https://www.dw.com/en/ukraine-conflict-japan-stiffens-resolve-on-russia-but-it-comes-with-a-price/a-60986563>

Матвійчук Едуард

Донецький національний університет імені Василя Стуса

РЕЛІГІЯ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

Анотація. З'ясовується роль релігійного фактору в міжнародних відносинах, його вплив на перебіг подій у різних кутках земної кулі, а також перспективи діалогу між державами та між різними конфесіями, адже конфлікти на релігійній основі є її досі серйозною проблемою. Беручи до уваги Африку, де релігійні конфлікти є найпоширенішим явищем, порівняно з іншими континентами, можна стверджувати, що ця проблема потребує негайного вирішення як з боку релігійних організацій, так і з боку політиків, вчених, публічних діячів, представників багатьох інших галузей.

Ключові слова: Релігія, конфесія, міжнародні відносини, тероризм, християнство, іслам.

Abstract. The purpose of this study is to clarify the role of the religious factor in international relations, the impact of this factor on events in different parts of the globe, as well as identifying prospects for religious dialogue between states and between religions, because religious conflicts are still quite serious problem. Particular attention should be paid to the African continent, where religious conflict is most prevalent compared to other continents, we can say that this problem should be studied and resolved immediately by religious and political, scholarly, public figures, and representatives of many other spheres.

Keywords: Religion, confession, international relations, terrorism, Christianity, Islam.

Релігійний фактор із давніх часів впливав як на життя окремої особи або суспільства, так і на політику держав та міжнародні відносини загалом. Важливою також є роль і конфесійного чинника, який мав та має значний вплив на відносини між державами. Держави часто використовують конфесійне середовище для реалізації своїх геополітичних інтересів.

На сучасному етапі можна говорити про зростання ролі релігійного чинника в міжнародних відносинах. Це пов'язано з підвищенням значення культурних факторів у формуванні світової політики через виникнення певного ідеологічного вакууму після кризи комунізму. Якщо за часів «холодної війни» світ був розподілений на ідеологічні групи, то наразі на перший план виходять інші цінності: історичне минуле народів, релігії, мови, належність до певних культурних груп, націй, цивілізацій.

В Африці після того, як народи цього континенту здобули незалежність від колонізаторів, актуальності набрала тема розподілу території африканських

держав, утворених на місці колоній, свого часу заснованих колонізаторами без урахування культурних, релігійних, історичних, етнічних та інших факторів. Все це підштовхувало народи Африки до постійних локальних конфліктів, які потім переростали у значно більші та серйозніші, частина з яких вийшла навіть за межі континенту [5].

У світлі того, що африканці є глибоко релігійними людьми, це фактично і стало головним тригером для конфліктів: було створено велику кількість ісламістських угруповань, які мали на меті досить радикальні цілі. Взяти лише для прикладу одну з найбільш радикальних на сьогодні організацій – «Боко Харам». Ця терористична організація ставить під питання безпеку не тільки держав басейну озера Чад, а є всесвітньою загрозою, адже ставить за мету знищення західних цінностей та розповсюдження радикального ісламу.

Також є й приклади впливу релігії на міжнародні відносини між європейськими державами та державами інших регіонів. Варто виділити Німеччину, яка разом з іншими європейськими державами зіткнулася з таким явищем, як «міграційна криза Європи», що розпочалась у 2015 році і пов'язана з багатократним збільшенням потоку біженців з Північної Африки, Близького Сходу та Південної Азії. Політикам Німеччини, на чолі яких тоді була Ангела Меркель, було необхідно адаптувати міграційну політику під нові умови [1].

Загалом німецька політика в цьому питанні була та є досить лояльною до біженців, проте не все так добре серед корінного населення ФРН. Не всім були до вподоби такі зміни, що викликало хвилю занепокоєння, демонстрацій, мітингів тощо. Саме ставлення до мігрантів також було неоднозначне, адже ті, хто не був готовий приймати біженців у своїй державі, почали проявляти свою позицію більше в сенсі національному, ніж релігійному, проте це невдоволення зачепило й усі супутні фактори, серед яких також є і релігія. Як зазначалося раніше, вихідці з Африки є досить релігійними людьми, на відміну від більш світських європейців, тому вони, проживаючи на території європейських держав, вимагають від навчальних закладів вивчення теології в школах, в яких навчаються їхні діти, обов'язкові перерви на молитви під час робочого часу та усі подібні нюанси, які нерідко є іскрою релігійного конфлікту [2].

Важливо сказати й про релігійний конфлікт в Україні, який сьогодні продовжує набирати обертів через напад РФ на Україну. Як відомо, в Україні активно діяла та діє Українська православна церква, яка підпорядковується Москві, що в свою чергу в сучасних умовах є досить небезпечним фактором як для звичайних громадян, так і в міжнародному сенсі. З огляду на це у березні 2022 р. у Верховній Раді України зареєстровано законопроект № 7204 «Про заборону Московського патріархату на території України» [3].

Проте є й позитивні прояви релігійного фактору, а саме підтримка з боку католицької церкви та активність Папи Римського Франциска, який досить часто у своїх виступах закликає зробити усе необхідне, щоб зупинити війну. Його активність помітна не тільки перед камерами операторів або людей, які слухають його виступи наживо, а й в Інтернеті. Час від часу він у соціальній мережі Twitter робить заяви на підтримку українського народу. Все це знаходить відгуки по всьому світові не лише серед католиків, а й представників інших конфе-

сій і тих, хто не є віруючим. Люди, звертаючись до лідерів своїх держав, спонукають тих у будь-який спосіб допомогти Україні у такий складний час [4].

Основа цієї проблеми потребує розгляду та розробки з боку політиків, владних кіл, державних та міждержавних органів, а також релігійних діячів з усіх куточків світу, які можуть зробити свій внесок у те, щоб релігія приносила мир, а не підживлювала вже наявні конфлікти. Ця тематика зберігає та ще довго буде зберігати свою актуальність в контексті того, наскільки відчутним є вплив релігії на міжнародні відносини: релігія може бути як тригером конфлікту, так і навпроти, – миротворчим фактором.

Джерела та література

1. Грюн Д., Хилле П., Елкина А. Самые масштабные кризисы эпохи Ангелы Меркель. DW. URL: <https://www.dw.com/ru/samye-masshtabnye-krizisy-jepohi-angely-merkel/a-59217574>
2. Жолквер Н. Отношение к беженцам изменило имидж Германии. DW. URL: <https://www.dw.com/ru/a-18698293>
3. Кирилук Т. Раді пропонують заборонити Московський патріархат в Україні. DW. URL: <https://www.dw.com/uk/radi-proponuiut-zaboronyty-moskovskiy-patriarkhat-v-ukraini/a-61300043>
4. Офіційна сторінка Папи Франциска у Твіттер. URL: https://twitter.com/Pontifex?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor
5. Watchmen of Lake Chad: Vigilante Groups Fighting Boko Haram. URL: <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/244-watchmen-of-lake-chad-vigilante-groups-fighting-boko-haram.pdf>

Шурман Інна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МЕНТАЛЬНІ ОСНОВИ СПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Анотація. Корупція завдає значних систематичних збитків суспільству і державі, є відомим фактором, який перешкоджає інвестиціям, розповсюджує та уповільнює економічне зростання. Як наслідок, влада є менш ефективною, а громадяни втрачають довіру до державних інституцій. Зрештою, корупція сильно вплинула й на імідж нашої країни.

Ключові слова: корупція, імідж країни, інституції, економічне зростання.

Abstract. Corruption causes systematic and significant damage to society and the state. Corruption is a known factor that hinders investment, spreads and slows economic growth. As a result, courts and local authorities are less effective in self-government, and citizens lose trust in state institutions. After all, corruption has strong impact on the image of our country.

Keywords: corruption, country image, institutions, economic growth.

Сьогодні жодна з країн світу не є повністю вільною від корупції. У країнах, де корупція найбільш поширена, вона стає законом, що походить із соціальної аномалії, і стає загальною системою правління для вирішення проблем і способу життя багатьох верств суспільства. Корупція в суспільній свідомості в країнах із відносно низькими доходами може мати руйнівний вплив на владу та громадян.

Ми сьогодні спостерігаємо в політичній культурі правовий нігілізм, правові механізми не відіграють значної ролі в управлінні соціальними взаємодіями,